

BACHELOROPPGAVE

Socialisering til moderne friluftsliv

Et kvalitativt studie om sosialiseringen til moderne friluftsliv i Sogndal

-A qualitative study on socialization to modern outdoor activities in Sogndal

Aske Axel Christensen, Kandidatnr.: 405

Martin Denk, Kandidatnr.: 417

Bachelor i Friluftsliv

ID3-322

Vejleder: Åge Lauritzen

14-12-2018

Abstract

In this bachelor thesis we have looked at the process in which students are being socialized to participate in modern outdoor activities in Sogndal. We have addressed the themes of recognition, inclusion and exclusion criteria, as well as whether this socialization is a conscious choice by the students. The qualitative approach has been used, and our findings were gathered through semi-structured interviews, wherein the informants were students from the Western Norway University of Applied Sciences, Sogndal department.

The funds were discussed against the sociological perspective of Bourdieu, as well as an article by Donnelly & Young (1988) in which the concept and process of identity construction in sports subcultures was presented. The discussion showed that the students' socialization to modern outdoor activities is based on a previously developed outdoor habitus which is specialized in contact with the modern outdoor activity fields. This includes material and personal adaptations to the respective fields, for example climbing and skiing. Likewise, this socialization does not seem to be based on conscious choice, but is a gradual process influenced by the surrounding environment. In addition, we found there to be several general inclusion criteria for the fields such as: commitment, skills, knowledge (cultural capital), and the status of the students' social network (social capital). Furthermore, the findings showed that the lack of economic capital, in some cases proved to be an exclusion criterion. At last, the findings showed that the fields were characterized by a significant trend of performance orientation, and based on Langseth (2012b), Donnelly & Young (1988) and Bourdieu (1999), we concluded that socialization to and practice of modern outdoor activities in Sogndal is motivated strongly by the desire for recognition.

Keywords: socialization, modern outdoor activities, inclusion and exclusion criteria, recognition, Bourdieu

Forord

Denne opgave er skrevet i efteråret 2018 med afsæt i bachelorstudiet «Friluftsliv» ved Høgskolen på Vestlandet, afdeling Sogndal. Opgaven er blevet til i et samarbejde mellem en dansker og en nordmand, der begge har et nært forhold til friluftslivet. Vi har begge været bosat i Sogndal gennem studieperioden, og i kraft af vores uddannelse observerede hvordan mange bekendte blev revet med ind i det moderne friluftsliv. Da vi skulle finde et fælles tema for bacheloropgaven, blev det derfor klart, vi ønskede at beskrive dette fænomen. Som en lille forsmag præsenteres her et fund fra opgaven: *”Før da jeg gikk på Universitet, gikk jeg faktisk rundt med dressjakke hver dag. Jeg har faktisk over 20 dresser hengende, men det passer liksom ikke helt inn her. Man endrer jo vaner og stil”*. Hvordan vi som individer tilpasser os igennem sosialisering, synes vi begge var interessant og en af vores motivationsfaktorer for at skrive denne opgave.

Fra vi fik ideen til opgavens tema, til vi har nået det færdige produkt, er der gået mange timer med hårdt og til tider frustrerende arbejde. På vejen er vi blevet klogere og har sat os ind i teorier og emner, vi ikke tidligere kendte til. I denne proces har vi fået hjælp af mange som vi ønsker at takke. Der skal gå en stor tak til informanterne der tog sig tid til at besvare vores spørgsmål ærligt og fyldestgørende, uden jer havde der ikke været nogen opgave. Desuden skal der gå en tak til Martins bror for at hjælpe os i gang med opgaven, og komme med gode input til den færdige opgave. Tilslut en særlig stor tak til Åge Lauritzen for hans indsats. Tak for din konstruktive vejledning og for at tage dig tid til at besvare spørgsmål samt ideudveksle når vi af og til gik i stå med opgaven. Det har været en fornøjelse af have dig med på denne opgave.

God læselyst!

Aske Christensen og Martin Denk

Indhold

1.	Indledning	1
1.1	Baggrund.....	1
1.2	Problemstilling.....	1
1.3	Begrebsafklaring	2
1.3.1	Moderne friluftsliv	2
1.3.2	Aktør	3
1.3.3	Socialisering.....	3
2.	Teori.....	3
2.1	Pierre Bourdieu's kultursociologi	4
2.1.1	Habitus	4
2.1.2	Primær socialisering og habitusbegrebet	5
2.1.3	Kapital.....	5
2.1.4	Felt	6
2.1.5	Socialisering og anerkendelse indenfor et felt	6
2.2	Socialisering til sportssubkulturer.....	7
2.2.1	Pre-socialisering.....	8
2.2.2	Selektion og rekruttering.....	8
2.2.3	Socialisering.....	8
2.2.4	Accept eller ekskludering.....	9
2.3	Udviklingen i norsk friluftsliv.....	9
2.3.1	En sportifisering af friluftslivet?	10
2.4	Tidligere forskning.....	10
3.	Metode	11
3.1	Kvalitativ tilnærmelse til forskning	11
3.1.1	Interview som metode.....	11
3.2	Fremgangsmåde	12
3.2.1	Udvalg.....	12
3.2.2	Interviewguide	13
3.2.3	Gennemføring	13
3.2.4	Bearbejdning af data og transskribering	14
3.2.5	Analyse og tolkning av data.....	14

3.3	Styrker og svagheder med valgt metode	15
3.4	Etik	15
4.	Resultater og diskussion.....	16
4.1	Pre-socialisering og friluftshabitus	16
4.1.1	Social og kulturel kapital som indgangsbillet	17
4.2	Selektion og rekruttering.....	18
4.2.1	Specialisering af friluftshabitus	19
4.3	Socialisering.....	19
4.3.1	Adaption af feltets værdier.....	20
4.3.2	Materielle tilpasninger	20
4.3.3	Et bevidst valg?.....	22
4.4.	Accept eller ekskludering.....	22
4.4.1	Inkluderingskriterier.....	23
4.4.2	Symbolisk kapital.....	25
4.4.3	Fælles karakteristika	25
4.4.4	Eksistere i feltet.....	26
4.5	Sportifisering og præstationsorientering.....	26
4.5.1	Anerkendelse som fundament.....	28
4.6	Vejen videre	29
5.	Afslutning.....	30
6.	Referencer	31
7.	Bilag	34
7.1	Bilag 1: NSD - Meldeskema for behandling af personoplysninger	34
7.2	Bilag 2: Samtykkeerklæring.....	35
7.3	Bilag 3: Interviewguide.....	37

1. Indledning

Moderne friluftsliv som vi kender det i dag opstod på slutningen af 1900-tallet, og har siden haft stor fremvækst specielt blandt den yngre generation (Odden, 2008). Sogndal er i den sammenhæng ingen undtagelse, hvor det ikke er unormalt at møde studenter der udøver en eller anden form for moderne friluftsliv. Denne opgave skal tage for sig hvordan disse studenter socialiseres til moderne friluftsliv, og danne et billede af hvilken motivation der ligger bag denne socialisering.

Magasinet UTE har skrevet en artikel, hvori de drøfter om friluftslivet har ændret sig fra at omhandle rekreation til at være fokuseret på præstation: *”Vi snakkar stadig om eventyr, ekspedisjonar og prestasjonar. Skal ikkje naturen vere ein stad kor vi går sakte, ser på gnistrane frå bålet som dansar i lufta og høyrer vinden rasle i trea? Ein stad kor vi nettopp slepp å jage og bli målt på korleis vi presterer?”* (Hårklau, 2017). I kraft af denne diskussion om præstationen er blevet en del af friluftslivet, er det blevet stadig mere relevant at stille spørgsmålet hvorvidt anerkendelse er blevet et centralt element i det moderne friluftsliv?

1.1 Baggrund

Opgavens tema: «Socialisering til moderne friluftsliv i Sogndal» er valgt ud fra subjektive observationer, vi har gjort os over de lidt mere end to år, vi har været bosat som studenter i Sogndal. Går man en tur gennem byens centrum er det næsten sikkert, at man støder på personer der går rundt i bekvemt friluftstøj, såsom skaljakker og så videre. I tillæg er der stor sandsynlighed for at se en bil med sticykler eller ski på taget alt efter årstiden. Dette fænomen adskiller sig fra andre byer vi har færdes i, og derfor stillede vi os selv spørgsmålet om der er noget specielt ved miljøet i Sogndal der forårsager dette fænomen? Er der en særlig kultur i Sogndal der socialiserer individer til udøvelsen af moderne friluftslivsaktiviteter?

1.2 Problemstilling

Det overordnede tema for bacheloropgaven er: «Socialisering til moderne friluftsliv i Sogndal». Med dette tema som udgangspunkt har vi formuleret følgende problemstilling:

«Hvordan socialiseres studenter i Sogndal til udøvelsen af moderne friluftslivsaktiviteter?»

Ud fra problemstillingen har vi udarbejdet følgende forskningsspørgsmål:

- Hvilke inkluderings- og ekskluderingskriterier er der for at blive optaget i miljøerne indenfor moderne friluftsliv i Sogndal?
- Er socialiseringen til miljøerne indenfor moderne friluftsliv i Sogndal et bevidst valg?
- Hvorvidt er anerkendelse den grundlæggende motivation bag socialiseringen til moderne friluftsliv?

Målet med opgaven er således at undersøge socialiseringsprocesserne til moderne friluftsliv i Sogndal. I denne proces vil vi undersøge og diskutere, hvorvidt anerkendelse er et centralt element i det moderne friluftsliv og deraf har en afgørende rolle i socialiseringsprocessen. Ligeledes vil vi forsøge at redegøre for hvilke inkluderings- og ekskluderingskriterier der eksisterer indenfor miljøerne i Sogndal, samt drøfte hvorvidt denne socialisering til moderne friluftsliv er baseret på et aktivt valg? Da der udøves mange forskellige typer af moderne friluftsliv i Sogndal, rækker denne opgave over et bredt spekter af aktiviteter. Med tanke på at dette er en bacheloropgave med afgrænsede rammevilkår, har vi derfor ikke haft mulighed for at gå i dybden med specifikke aktiviteter og miljøer. Tilslut har opgaven hentet inspiration fra Tommy Langseths (2012b) doktorgradsafhandling. Hvorfra det sociologiske perspektiv til Pierre Bourdieu samt en artikel af Donnelly & Young (1988) bliver brugt som opgavens sociologisk indgangsvinkel.

1.3 Begrebsafklaring

1.3.1 Moderne friluftsliv

Moderne friluftsliv er et centralt begreb i opgaven, og til at beskrive betydningen af det hælder vi til definitionen af Alf Odden (2008) i hans doktorgradsafhandling: «Hva skjer med norsk friluftsliv». Her beskrives det at moderne friluftsliv er farts fyldte aktiviteter, der er kommet frem de sidste 20 til 25 år. Her kan nævnes: snowboard, randonee toptur, sticykling, kiting med mere. Dertil regnes fjeldklatring og elvepadling som moderne friluftsliv, trods de ikke er nye friluftslivsaktiviteter. Dette skyldes at de har samme kendetegn såsom: ungdom, fart, spænding, risiko, individuel mestring og brug af specialudstyr. Buldring har en historie der går tilbage i tid i tæt tilknytning til klatring. De sidste 20-30 år er der sket en stor udbygning af klatre- og buldrevægge, der har gjort buldring tilgængelig for mængden og fået den til at vokse i popularitet (Grimmeland, 2004). På baggrund af dette samt at buldring har mange af de ovenfor nævnte kendetegn, definere vi i denne opgave også buldring som en moderne friluftslivsaktivitet.

1.3.2 Aktør

Bourdieu anvender begrebet «agent» i hans værker, der skal forstås som et individ der operer i sociale rum (Odden, 2008). Vi har valgt at benytte Henning Silberbrandts begrebsoversættelse i bogen *Refleksiv Sociologi* (Bourdieu & Wacquant, 1996) hvor ordet «aktør» benyttes i stedet. Vi finder det mere passende, da agent i dansk/norsk sammenhæng kan give læseren associationer til spionage- og forsikringsbranchen.

Donnelly & Young (1988) bruger i deres artikel: «The Construction and Confirmation of Identity in Sport Subcultures» begreberne: «individual», «agent», «(group) member» og «neophyte» hvilket kan oversættes til nybegynder. Vi har valgt at simplificere begrebsapparatet og hovedsageligt bruge begrebet aktør overført fra teorien til Bourdieu.

1.3.3 Socialisering

Flere teoretikere har kommet med definitioner af socialiseringsbegrebet (Odden, 2008). For at undgå forvirring støtter vi os op ad definitionen til professor i pædagogik Inge Bø, da hans definition indeholder elementer der sammensvare med opgaven teoretiske grundlag:

”Med socialisering tenker man på den vekstprosessen som fører til at individet gradvist vokser seg inn i et fellesskap [...] i et dynamisk samspill med de sosiale og kulturelle omgivelser hvor sosial læring, imitasjon og identifikasjon inngår som sentrale elementer. En del av dette samspillet har også form av et konformitetspress hvorved individet – via et ytre press og social kontroll – overtar de normer og verdier som gjeder i de grupper og det storsamfund vedkommende blir medlem av” (Bø, 2000, s. 25).

Som supplement til denne definition kan det tilføjes at Odden (2008) kort opsummerer socialiseringsbegrebet til læring av eksisterende normer, værdier og holdninger i et givent miljø.

2. Teori

I dette kapitel vil opgavens teoretiske fundament præsenteres. Det sociokulturelle perspektiv til Bourdieu vil danne grundlag for opgaven hvoraf hans begreber: kapital, felt og habitus vil være gennemgående. Dette perspektiv er valgt da Bourdieus teori er en anerkendt tilnærmelse, der har opnået udbredelse indenfor en række fagområder (Odden, 2008). Ydermere er teorien blevet brugt i to norske doktorgradsafhandlinger, hvori vi har hentet inspiration til denne opgaves sociologiske indgangsvinkel og fremgangsmåde (Odden, 2008; Langseth, 2012b).

For at kunne udføre en mere nuanceret beskrivelse af socialiseringsprocessen har vi i tillæg inddraget Donnelly & Youngs (1988) perspektiv på socialisering til sportssubkulturer. De to perspektiver har både ligheder og forskelle, og vi ser dem derfor som et godt supplement til hinanden. Bourdieus begreb felt kan analogiseres med Donnelly & Youngs begreb subkulturer. Tilslut i teori afsnittet kommer vi med en beskrivelse af udviklingen indenfor norsk friluftsliv. Derefter en skildring af en tendens til sportifisering indenfor friluftslivet, som vi finder relevant i forhold til senere diskussion af Bourdieus samt Donnelly & Youngs begreb anerkendelse indenfor moderne friluftsliv.

2.1 Pierre Bourdieus kultursociologi

Bourdieus begreber: felt, habitus og kapital er relationelle begreber der skal ses i en sammenhæng med hinanden. Bourdieu illustrerer dette i praksisformelen: ”[(kapital) (habitus)] + felt = praksis” (Bourdieu, 1984, s. 101), der viser hvordan de tre begreber kan bruges sammen til at beskrive praksis, der kan forstås som et socialt spil. I denne opgave vil praksis være socialiseringen til moderne friluftsliv.

2.1.1 Habitus

Habitus er en betegnelse for hvordan en aktør konstruerer og begriber praksis. Det omhandler: værdier, normer, holdninger, samt kulturelle vaner enkeltindivider orienterer sig efter (Bourdieu & Wacquant, 1996). Habitus er de kropslige og kognitive strukturer herunder minder og erfaringer, der ligger til grund for en aktørs: handlinger, meninger, opfattelser og de valg som aktøren træffer (Fehler, u.å.). Med andre ord kan habitus beskrives som en aktørs kendskab til spillets regler og forståelsen af dem, eller blot aktørens handlingsrammer.

Habitus har lighedstræk med identitet, men habitusbegrebet af Bourdieu skal ikke opfattes som individ orienteret men tværtimod som en socialiseret subjektivitet. Det personlige, individuelle og subjektive er ifølge Bourdieu socialt og kollektivt. Han ser den menneskelige bevidsthed som en social konstruktion, der er resultatet af vores baggrund, hvorunder Bourdieu ligger særlig vægt på opdragelse og uddannelse (Bourdieu & Wacquant, 1996).

Felt (uddybes i kommende afsnit) og habitus fungerer i en slags symbioseforhold, hvor ”feltet strukturerer habitus som et internaliseret produkt af feltets immanente nødvendigheder” (Bourdieu & Wacquant, 1996, s. 112), og habitus på den anden side ”bidrager til at konstituere feltet som en verden, der giver mening, med værdier, det kan betale sig at efterstræbe” (Bourdieu & Wacquant, 1996, s. 112). Dette kan forklare hvorledes mennesker med baggrund i deres habitus kan handle

fornuftigt uden at være stringent rationelle, idet de handler i overensstemmelse med feltets krav og normer (Fehler, u.å.).

2.1.2 Primær socialisering og habitusbegrebet

Primær socialisering anses for den socialiseringsproces der foregår indenfor familiens rammer. Forældrene vil her fremstå som en personificering af kulturen, og den følelsesmæssige relation mellem forældre og barn vil muliggøre en overføring af samfundets normer og kultur til barnet. Sekundær socialisering opfattes derimod som en samlede betegnelse for socialiseringsprocesserne udenfor familien. Her tænkes der på samfundsmæssige institutioner såsom: børnehaver, skoler, arbejdspladser, samt forskellige organisationer. Jævndrende og medier medregnes også som vigtige indenfor sekundær socialisering (Frøsnes, 2006).

Som nævnt ovenfor ligger Bourdieu vægt på habitus som værende en social konstruktion med rod i aktørens baggrund, hvorunder opdragelse og uddannelse bliver fremhævet. Odden (2008) sætter lighedstræk mellem Bourdieus habitus begreb og primær socialisering, hvor de erfaringer som bliver gjort under opvæksten danner fundamentet for det videre livsforløb og påvirker hvordan senere erfaringer bliver tolket. Odden (2008) beskriver hvordan sekundær socialisering i Bourdieus sociokulturelle perspektiv vil være bekræftende, supplerende, og specialiserende indenfor for de rammer der er sat op af habitus gennem primær socialisering.

2.1.3 Kapital

Begrebet kapital kan defineres som ressourcer, kompetencer eller en værdi en aktør er i besiddelse af. Kapitalens relative værdi afhænger af det felt den benyttes eller investeres i. Ved at bringe kapitalen i spil indenfor et felt kan aktører udøve magt og tilegne sig indflydelse. Dette har Bourdieu beskrevet som følgende: *"indehaveren kan i kraft af sin kapital udøve en vis magt og indflydelse og derved eksistere i feltet i stedet for at blive betragtet som rent fyld"* (Bourdieu & Wacquant, 1996, s. 86). Bourdieu opererer med tre grundformer for kapital: social, økonomisk og kulturel kapital. Deraf eksistere en fjerde kapitalform kaldet symbolsk kapital der dannes ud fra grundkapital tillagt symbolsk værdi (Bourdieu & Wacquant, 1996). Dette kan eksemplificeres til at et individ indenfor et felt i moderne friluftsliv kan have høj status (meget symbolsk kapital) i kraft af hans beklædning og udstyr (økonomisk kapital), da dette indenfor feltet anses som et statussymbol. Derved opstår den symbolske kapital idet feltets aktører ud fra deres opfattelse tillægger kapitalen noget mere, en form for symbolsk værdi.

Økonomisk kapital er penge og materielle værdier der kan gøres op i penge. Social kapital beskrives af Bourdieu (1996) som værende:

”summen af eksisterende eller potentielle ressourcer, den enkelte eller gruppe har rådighed over i kraft af et netværk af stabile relationer og mere eller mindre officielt anerkendte «forbindelser», hvilket vil sige summen af den kapital og magt, der kan mobiliseres i kraft af et sådant netværk” (Bourdieu & Wacquant, 1996, s. 105).

En aktørs sociale kapital kan simplificeres til at være størrelsen på aktørens sociale omgangskreds multiplicerede med mængden af kapital i denne. Kulturel kapital beskriver Bourdieu som informationskapital. Den oparbejdes gennem opvækst og uddannelse, og kan skildres som den totale mængde information en aktør har om kulturen aktøren befinder sig i. Eksempler på sådan kapital kan være kundskaber, sprog samt det at mestre sociale normer og regler for opførsel. Ydermere kan den kulturelle kapital bruges til at tilegne aktøren tilgang til sociale kredse og netværker og derved omsættes til social kapital. Værdien af og formerne af kapital vil være forskellige alt efter hvilket felt man kigger på (Bourdieu & Wacquant, 1996).

2.1.4 Felt

Simpelt kan et felt beskrives som et socialt miljø, en kultur eller subkultur. På et mere analytisk plan kan et felt defineres som *”et netværk eller en konfiguration af objektive relationer mellem forskellige positioner”* (Bourdieu & Wacquant, 1996, s. 84). Positionerne udfyldes af aktører og institutioner hvor deres indbyrdes relationer danner et felt. Aktørernes eller institutionernes kapital afgør positionen i det givne felt og deres relation og magt i forhold til andre positioner indenfor samme felt. Bourdieu sammenligner et felt med et spil, hvor der spilles om kapital og positionerne i feltet (Bourdieu & Wacquant, 1996). Den sociale orden i samfundet er konstitueret af en række forholdsvis autonome felter. Disse felter er sociale rum der kan forstås som et ordnet eller harmonisk system med særegne logikker og krav, der ikke nødvendigvis er komparable med de regelsæt og forhold der styre andre felter (Bourdieu & Wacquant, 1996).

2.1.5 Socialisering og anerkendelse indenfor et felt

Ifølge Bourdieu er socialiseringen til et nyt felt en ubevidst proces, hvor aktøren langsomt og gradvis ændre og tilpasser sin habitus til de normer og værdier der er indenfor feltet. I det øjeblik aktøren tager et bevidst valg om eksempelvis at begynde med moderne friluftsliv, har aktøren allerede

investeret i feltet og er en del af spillet (Bourdieu, 1999). Aktøren er derfor ureflekterede over de feltspecifikke værdier som ligger til grund for sine handlinger.

Dertil er det sociale spil indenfor feltet i stor grad tilfældigt. For at et felt skal fungere må aktørerne glemme at de kapitalformer de investere i er vilkårlige, og være uvidende om at det der spilles om er tilfældigt. Dermed kan det ifølge Bourdieu ikke være et rationelt valg at blive en del af et felt (Bourdieu & Wacquant, 1996). Om en aktør bliver optaget i et felt, afhænger af hvorvidt aktøren bliver accepteret eller afvist hvilket afgøres af i hvor stor grad aktøren klare at opnå anerkendelse (Bourdieu, 1999). Dette perspektiv deler Bourdieu med Donnelly og Young (1988).

Anerkendelse er en vigtig social kraft, og i bogen «Meditasjoner» af Bourdieu (1999) hævder han at drivkraften bag alle investeringer i et felt er drevet af jagten på anerkendelse. Ydermere er anerkendelse fundamentet til et felts kapitalsystem og specielt symbolsk kapital der *”eksisterer [...] kun i og gennem anseelse, anerkjennelse, tro, tillit og ry hos andre mennesker, og den kan ikke bevares lenger enn [...] den klare å opprettholde troen på at den finnes”* (Bourdieu, 1999, s. 173). Her skal det mærkes hvordan symbolsk kapital er en dynamisk valuta der ændres i takt med anerkendelse, således bliver det der giver anerkendelse i feltet tilfældigt. Menneskets søgen efter anerkendelse er en central del af Bourdieus (1999) teori. Det er grundlaget for at et felt eksisterer, og på samme tid det som aktørerne indenfor feltet stræber etter. I den sammenhæng kan den tyske sociolog og filosof Axel Honneth (2006) inddrages. Han er kendt for sin anerkendelsesteori, hvori han betragter mennesket som et anerkendelsessøgende væsen, og anser i den forbindelse anerkendelse som centralt i forhold til at forstå sociale relationer og konflikter (Honneth, 2006).

2.2 Socialisering til sportssubkulturer

Donnelly & Young skrev i 1988 en artikel om konstruktion og anerkendelse af identitet i sportssubkulturer. Artiklen bygger på tidligere studier af forfatterne selv om subkulturerne klatring og rugby, men forfatterne tilkendegiver at det sociologiske perspektiv i artiklen kan bruges som en generel model inden for alle subkulturer. Modsat Bourdieu fokuserer de på socialiseringsprocessen og identitetsskabelsen til subkulturer som en bevidst handling. De beskriver hvordan det at bliver medlem af en subkultur også er en handling, hvor aktøren påtager sig subkulturens identitet. De har valgt at inndele og beskrive socialiseringsprocessen i fire faser: pre-socialisering, selektion og rekruttering, socialisering, samt accept eller ekskludering.

2.2.1 Pre-socialisering,

Pre-socialisering indebærer alt information en aktør anskaffer om en specifik subkultur før indledende deltagelse i denne (Donnelly & Young, 1988). Young (1983) påpegede i hans afhandling om rugbyspilleres subkulturer, at denne information eller opfattelse af subkulturen erhverves gennem mange kilder herunder: familie, venner, direkte eller indirekte kontakt med medlemmer i subkulturen og mest signifikant var medierne.

Denne opfattelse kan starte aktørens anticiperende socialiseringsproces. Dette sker når aktøren bevidst begynder at tilpasse manere, attitude, tøjstil, sprog og adfærd til det aktøren opfatter som værende karakteristisk for etablerede medlemmer af subkulturen. Aktøren gør dette foran sin nuværende sociale omgangskreds, og den nye identitet vil ofte blive bekræftet af omgangskredsen, da de har samme stereotype billede af subkulturen som aktøren selv (Donnelly & Young, 1988).

Pre-socialisering er første fase i identitetskonstruktionen, men ofte bygger aktørens opfattelse på ufuldstændigt information om den specifikke subkultur. Resultatet af dette kan være et stereotypt billede af subkulturen og dens medlemmer, og aktøren kan derved udvikle en fejlagtig adfærd. Pre-socialisering er en kort fase, der ender når aktøren opretter direkte kontakt med subkulturen og bliver rekrutterede eller optaget som medlem (Donnelly & Young, 1988).

2.2.2 Selektion og rekruttering

En aktør skal blive medlem af en specifik subkultur før en mere nøjagtig identitetskonstruktion kan forekomme. Forudsætningerne for medlemskab afhænger af aktørens muligheder, motivation, og interesse (Donnelly & Young, 1988). I selektion og rekrutteringsfasen gør aktøren sig erfaringer med den subkultur aktøren ønsker at tage del i ved at afprøve subkulturens aktivitet. Denne proces kan foregå ved at aktøren selv søger efter og udvælger en subkultur, eller ved at aktøren bliver rekrutteret af allerede etablerede medlemmer af subkulturen (Donnelly & Young, 1988).

2.2.3 Socialisering

Selve socialiseringsstadiet beskriver Donnelly & Young (1988, s. 225) som en *”active but ongoing stage wherein members undergo training in the characteristics of the subculture”*. Her revurderer aktøren om forestillingerne af subkulturen fra pre-socialiseringsfasen er korrekte eller malplacerede. Aktøren begynder at finde sin position i gruppen og eventuelt påvirke andres position. Ydermere legitimerer aktøren subkulturens normer og værdier, samt identificere sig med dens politiske og

symbolske værdier. Denne fase er fundamentalt i aktørens nye selvforståelse og vil være en pågående proces, hvor aktøren udvikler sin nye subkulturelle identitet (Donnelly & Young, 1988).

2.2.4 Accept eller ekskludering

For at blive accepteret og anerkendt i en specifik subkultur må aktøren demonstrere at han besidder de rette kompetencer, en passende identitet, samt at aktørens værdier stemmer overens med medlemmerne i subkulturen. De tre første faser fokuserer på identitetsbygning, hvorimod det afgørende i den sidste fase er at opnå anerkendelse af aktørens identitet fra subkulturens etablerede medlemmer. Hvis identiteten ikke bekræftes og aktøren ikke er i stand til at opnå subkulturens krav, kan aktøren blive ekskluderet. Dette afhænger dog af hvor stringent den specifikke subkultur er (Donnelly & Young, 1988).

2.3 Udviklingen i norsk friluftsliv

Norsk institut for naturforskning (NINA) udgav i 2014 en rapport om friluftslivets status og udfordringer. Her beskrives det at friluftslivet fremdeles gennemgår en differentiering og specialisering (Dervo, et al., 2014). Dette bekræfter de tendenser Odden (2008) beskrev om friluftslivet fra 1970 til 2004, og viser at de endvidere forsætter. Friluftslivet har således udvikledes sig fra det traditionelle og høstningsrelaterede friluftsliv der var dominerende før 1970-tallet, til et mere aktivitetsbaseret friluftsliv, hvor mange forskellige typer af moderne friluftslivsaktivitet er kommet frem (Odden, 2008; Dervo, et al., 2014; Bischoff & Odden, 2000). Mange af de moderne friluftslivsaktiviteter er ekstremt ressourcekrævende og stiller store krav til specialudstyr og specielle kundskaber (Bischoff & Odden, 2000). Denne udvikling indenfor friluftslivet kan sættes i sammenhæng med en generel velstandsudvikling og individualisering (Dervo, et al., 2014), samt det at kompleksiteten i samfundet stiger (Giddens, 1996). Dertil kan det nævnes at disse ressourcekrævende aktiviteter har skabt grobund for en kommercialisering af friluftslivet, og at dette fænomen stadig er tiltagende (Bischoff & Odden, 2000).

Motiverne for udøvelsen af friluftsliv har også ændret sig. På 1970-tallet var fokuset på rekreation, fællesskab, og miljøbevidsthed, hvorimod i dag ses der en tendens til at motiverne i større grad baseres på mestring, spænding, og personlig udvikling af det enkelte individ (Bischoff & Odden, 2000). I tillæg skete der efter 1970-tallet en institutionalisering af friluftslivet, da myndighederne blev bevidste om at friluftslivet kunne bruges til at opnå en række samfundsnyttige formål, såsom at reducere helse- og socialbudsjettene og udvikle øget miljøbevidsthed. Dette banede vej for en

læreplan i friluftsliv og startede det pædagogiske brug af friluftslivet, hvilket gav fastsatte mål ved udøvelsen af friluftsliv såsom at øge den enkeltes kompetencer (Bischoff & Odden, 2000).

I Nina rapporten skildrer de ligeledes en klar sammenhæng mellem deltagelsen i friluftsliv og graden af uddannelse samt størrelsen på husholdningsindtægten for stort set alle typer af friluftslivsaktiviteter. Dertil er deltagelsen generelt højest i de små og mellemstore byer. Ydermere er der et stort frafald af unge i de traditionelle aktiviteter, hvorimod de yngre generationer dominerer i de fleste moderne friluftslivsaktiviteter (Dervo, et al., 2014).

2.3.1 En sportifisering af friluftslivet?

I forlængelsen af udviklingen af norsk friluftsliv finder vi det relevant med en kort gennemgang af hvorvidt friluftslivet er blevet sportifiseret. Sportifisering som begreb i Norge er centralt i Matti Goksøyr's forfatterskab om udviklingen af norsk idræt. Selv definerer han begrebet som *"prosessens i retning prestasjonsorientering, konkurranse og rasjonalitet i idretten"* (Goksøyr, 1991, s. 10). Henning Evju har gjort brug af begrebet i hans mastergradsafhandling: «Fremveksten av frikjøring som et moderne fenomen: frikjøring - innhentet av sportifisering?». Her definerer han sportifisering som at gjøre noget til sport eller at give noget sportslige egenskaber (Goksøyr, i Evju, 2014).

Bentsen, Andkjær og Ejbye Ernst (2009) omtaler i bogen: «Friluftsliv: natur, samfund og pædagogik» hvordan der ses en tilbøjelighed til at friluftslivet bliver mere sportifiseret. Bogen omhandler forhold i Danmark, men lignende forhold gør sig gældende i Norge hvor stortingsmelding nr. 18 om friluftsliv beskriver at der er *"en tendens til «sportifisering» av friluftslivet, der naturen blir en arena for fysisk utfoldelse og mestring"* (Klima- og Miljødepartement, 2015, s. 23). Dette kommer i tilknytning til en general udvikling med øget individualisering og specialisering af friluftslivet præget af selvrealisering samt præstationsorientering (Klima- og Miljødepartement, 2015; Bentsen, et al., 2009; Odden, 2008).

2.4 Tidligere forskning

Langseth (2012b) har skrevet doktorgradsafhandlingen: «Spenningsøkingens sosialitet: en sociologisk undersøkelse av verdisystem i risikosport». Den undersøger hvilke værdier og motivationsfaktorer der ligger bag en aktørs socialisering til og udøvelse af risiko sport. Langseths (2012b) definition af risikosport dækker over moderne friluftsliv samt ekstremsport, det vil sige alle friluftslivsaktiviteter der indeholder en form for spænding og risiko. Han går i dybden med processer der ligger under det reflektive niveau, og konkludere i den forbindelse at anerkendelse er en afgørende

motivationsfaktor for aktørernes deltagelse i felterne. Afhandlingen bygger på fire tidligere artikler af Langseth, hvor en af disse er «Liquid ice surfers - the construction of surfer identities in Norway». Den omhandler identitetskonstruktionen af surfere og deres socialisering ind i det norske surfermiljø. Ydermere undersøger den inkluderingskriterier indenfor miljøet (Langseth, 2012a).

3. Metode

Metode er en fremgangsmåde man vælger for at nå et mål, og er i denne sammenhæng en beskrivelse af hvordan vi vil gå frem for at besvare opgavens problemstilling (Dalland, 2012). I denne del af opgaven vil vi redegøre for: metodiske tilnærmelser, begrundelser for valg, gennemføringen og kort om styrkerne og svaghederne ved den valgte metode.

3.1 Kvalitativ tilnærmelse til forskning

Vi har valgt at benytte den kvalitative tilnærmelse med interview som metode. Dette bunder i at vi ud fra problemstillingen ønsker at beskrive et sociokulturelt fænomen, og gennem dybdeinterview muliggøres indsamling af gode og validerede data. Ydermere giver denne tilnærmelse større fleksibilitet i arbejdet og kan føre til en mere helhedlig forståelse af informanternes livsverden (Dalland 2012).

3.1.1 Interview som metode

I et kvalitativt forskningsinterview sætter man sig ind i og forsøger at forstå informanternes verden ud fra deres erfaringer og oplevelser (Kvale & Brinkmann, 2015). I antologien til Dalen (2011, s. 15) beskrives det at *"utvikle forståelsen av fenomener som er knyttet til personer og situasjoner i deres sosiale virksomhet"* som et mål i den kvalitative forskningstilnærmelse. I denne sammenhæng omhandler det personer og omstændigheder tilknyttet socialisering til moderne friluftsliv. Interviewet blev valgt da vi ønskede at have en aktiv dialog. I tillæg kunne vi heraf tilpasse spørgsmål, formuleringer og sætninger til informanten. Dalland (2012) skriver at den kvalitative tilnærmelse handler om at finde meninger og oplevelser, som ikke nødvendigvis kan forklares i tal eller målinger. Interview tager udgangspunkt i interviewpersonens sociale, kulturelle og personlige virkelighed. Det handler om at sætte sig ind i informantens forståelse, holdninger og praksis af moderne friluftsliv. Dette gøres ved at stille gennemtænkte og meningsfulde spørgsmål der ligger op til refleksion hos informanten. Aktiv lytning er centralt for at udvikle en god relation mellem interviewer og den som interviews, hvilket er essentielt for gennemføring af et godt interview (Dalland, 2012).

3.2 Fremgangsmåde

Følgende skal vi gøre rede for opgavens procedure med tanke på udvalget af informanter, gennemførelse af metode, bearbejdning samt analyse og tolkning af datamaterialet.

3.2.1 Udvalg

Vi kontaktede fire studenter med bo- og studieplads i Sogndal til interviews, og med tanke på problemstillingen blev de valgt fra et bredt felt af moderne friluftslivsaktivitet. Da vi ønskede at få indsigt indenfor et bredt felt, krævede det at vi på forhånd vidste noget om interviewkandidaterne. Vi opsøgte derfor mulige kandidater til interviews gennem vores eget sociale netværk og personlige bekendtskaber. Ydermere havde vi nogle inklusionskriterierne for informanterne, hvoraf de måtte udøve en eller anden form for moderne friluftsliv i tillæg til at være aktive i det sociale miljø. Grundlaget for dette var at sikre at informanterne ville være relevante for opgavens problemstilling. Dette karakteriserer et strategisk udvalg af interviewpersoner der kunne fortælle noget om det fænomen vi ønskede at vide mere om (Dalland, 2012).

Der er delte meninger omkring hvor mange informanter som bør interviewes i et forskningsprojekt. I terminologien til Postholm (2005) refererer hun til to forskellige forfattere: Polkinghorne og Dukes (i Postholm, 2005) som foreslår mellem 5-25 og 3-10 informanter i et kvalitativt interview. I denne opgave har vi taget udgangspunkt i den praksis som føres ved Høgskolen på Vestlandet, samt de indspil vi har fået fra vejlederen. Vi endte deraf med fire informanter, hvilket vi anser som et fyldestgørende udvalg med tanke på opgavens rammer. De fire informanter vil kort blive præsenteret for at vise bredden af informanter i datamaterialet og synliggøre brugen af dem i diskussionen. Ydermere bidrager det til at styrke opgavens reliabilitet og validitet (Larsen, 2007) samt skabe en større kontekst rundt om citaterne.

Informanter:

Informant 1: er i gang med sit tredje år i Sogndal. Personen er opvokset i en større by og havde ikke udøvet nævneværdige mængder af moderne friluftsliv før ankomst til Sogndal. Nu indbefatter personens daglige og ugentlige aktivitet blandt andet buldring og klatring, dertil har han købt sig randonee udstyr som han forventer at tage i brug til vinteren.

Informant 2: er i gang med sit femte år i Sogndal. Personen havde praktiseret et rigt traditionelt friluftsliv før ankomst til Sogndal med indslag af moderne friluftsliv i form af klatring. Han beskæftiger sig nu med alpint friluftsliv såsom: klatring, isklatring og randonee topturer.

Informant 3: er i gang med sit andet år i Sogndal. Kommer fra en folkehøjskole med linjer indenfor moderne friluftsliv. Hendes primære moderne friluftslivsaktiviteter er randonee topturer samt klatring, og har siden barndommen anset friluftsliv som en essentiel del af hverdagen.

Informant 4: er i gang med sit femte år i Sogndal. Personen er opvokset i en storby, og friluftspraksissen før ankomst til Sogndal var begrænset til sporadiske indslag av sticykling, langrend og topturer. Han beskæftiger sig nu med et bredt spekter af moderne friluftslivsaktiviteter såsom: sticykling, klatring, randonee topturer og elvepadling.

3.2.2 Interviewguide

Interviewguiden¹ har som formål at være behjælpelig i gennemførelsen af interviewet ved at have strukturerede spørgsmål indenfor temaer der ønskes at belyses (Dalland, 2012). Heraf blev det enklere at holde oversigten over hvad informanten havde snakket om, og hvad vi ønsker at vide mere om. Vi har ikke været låst til spørgsmålene i interviewguiden, men til trods for dette har interviewene fulgt en naturlig progression der gradvist er gået i dybden efter den struktur interviewguiden repræsenterer. Spørgsmålene blev udformet ud fra opgavens teori med udgangspunkt i problemstillingen. Dertil blev interviewguiden struktureret ud fra de fire socialiseringsfaser til Donnelly & Young (1988), som også har dannet grundlag for strukturen i diskussionen. Med en begrebsmæssig og teoretisk forståelse af temaet vil man lettere kunne stille relevante gode spørgsmål (Kvale & Brinkmann, 2015). Vi tilegnede os derfor forkundskaber før udarbejdelsen af interviewguiden og gennemføringen af interviews.

3.2.3 Gennemføring

Interviewene foregik som en struktureret men fleksibel samtale ud fra en udarbejdet interviewguide, et såkaldt semistruktureret interview (Kvale & Brinkmann, 2015). Spørgsmålene blev fremstillet på en måde som lagde op til refleksion hos informanten, og som muliggjorde at de kom ind på andre emner end det som blev præsenteret.

Vi gennemførte et af interviewene i et privat hjem og de resterende tre på Højskolen. Under interviewene var vi begge to tilstede, hvoraf en af os stillede spørgsmålene. Den anden holdt oversigten og kom med tillægsspørgsmål, samt drog samtalen tilbage til temaet dersom den kom for meget på vildspor. Under interviewene var vi bevidste på informantens kropssprog og væremåde, for at kunne opfatte sensitive emner og underliggende tema i informantens svar (Dalland, 2012).

¹ Bilag nr. 3: Interviewguide

Hensigten bag denne måde at føre interview på var at informanten skulle være medbestemmende i interview tempo og rytme, samt føle at det var rom for at dele aspekter som ikke nødvendigvis havde en direkte sammenhæng med spørgsmålene. Det var væsentlig for processen at intervieweren ikke styrede informanternes svar og meninger ved at stille ledende spørgsmål eller ligge ord i munden på vedkommende. Samtidig var det centralt at vise en genuin og sympatisk interesse, sådan at informanterne oplevede at de blev lyttet til (Dalen, 2011). Vores rolle som interviewere var således at dreje samtalen rundt om informantens erfaringer, refleksioner og oplevelser, uden at direkte påvirke svaret. Dertil skal det nævnes at interviewene blev optaget digitalt ved hjælp af en computer. Dette tillod begge interviewere at være tilstede og fokusere på informantens svar (Kvale & Brinkmann, 2015).

3.2.4 Bearbejdning af data og transskribering

Etter interviewene sad vi igen med data i form af lydfiler på en computer. Disse blev transskriberet til skriftlig form for at skabe en oversigt og behandle dataene. Bearbejdningen foregik kort tid etter interviewene var fuldført, og seancen var således ferskt i minde. Deraf begyndte vi allerede under transskriberingsprocessen af dannet os et indtryk af fundenes temaer.

3.2.5 Analyse og tolkning av data

Det indsamlede datamaterialet blev videre analyseret. En proces der omhandler mønstergenkendelse samt det at finde tendenser og eksempler (Larsen, 2007). Vi bearbejdede det transskriberede materiale ved tematisk at gå gennem svarene og sortere svarene indunder centrale tema. Råmaterialet blev inddelt i temaer efter Donnelly & Youngs (1988) fire socialiseringsfaser. I tillegg til det anvendte vi begreberne: anerkendelse, sportifisering af friluftslivet samt præstation som kategorier. Herved blev det lettere at finde sammenhænge i fundene, og denne organisering var ydermere hensigtsmæssig med tanke på diskussionen. Derefter begyndte vi tolkningen og udvalgte spesifikke citater til diskussionen som sammenfattede informanternes meninger. I tolkningsprocessen er det essentielt at finde betydningen af fundene. Hermeneutik betyder «fortolkningslære» og handler om at fortolke fundenes meningsfulde fænomener (Dalland, 2012). I vores tolkningsproces søgte vi efter processerne og meningene bag socialiseringen til moderne friluftsliv. Vi har ligeledes forsøgt at tillægge hver enkelt informants subjektive oplevelser like stor vægt, indenfor de temaer som er blevet diskuteret.

3.3 Styrker og svagheder med valgt metode

Fordelen ved den kvalitative tilnærmelse er at den tillader en dybere indsigt i informanternes erfaringer og oplevelser, og således bidrager til en mere holistisk forståelse af informanternes virkelighed. Ved at anvende interview som metode for indsamling af data, har vi kunne kontrollere og influere faktorer som havde været udenfor vores indflydelse, dersom vi havde valgt eksempelvis spørgeskema. Under interviewene med en og en informant har vi deraf bidraget til at de forstod spørgsmålene som blev stillede. Et eksempel på dette er muligheden til at stille opfølgningsspørgsmål ved eventuelle misforståelser eller uklarheder. Dette er med på at styrke den interne validitet bag de indsamlede data (Larsen, 2007).

En ulempe med tilnærmelsen er at vi ikke magtede at indsamle data fra mere end fire individer grundet opgavens rammevilkår. Havde vi anvendt spørgeskemaundersøgelse kunne vi have indhentet data fra flere individer og derved fået et bredere udvalg. Andre forbehold ved den kvalitative tilnærmelse er at det har krævet ekstra opmærksomhed omkring anonymisering af informanterne, hvilket ville have været forsimplet med eksempelvis en spørgeskemaundersøgelse (Larsen, 2007). Det er dertil en tidskrævende proces at fysisk møde og gennemføre interviews med hver informant samt transskribere møderne efterfølgende.

Den kvalitative tilnærmelse er også en proces bestående af flere led som indeholder et potentiale for menneskelige fejl. Dette omhandler udarbejdelsen af relevante spørgsmål til interviewguiden samt ledende spørgsmål under selve interviewene. Dertil kommer sandsynlighed for afvigelser i transskriberingen og fejltolkninger af fundene (Dalland, 2012). Følgende har vi været opmærksom på og så vidt muligt forsøgt at undgå.

3.4 Etik

I løbet af bachelorprojektet har vi ageret ud fra de forskningsetiske principper: respekt, gode konsekvenser, retfærdighed og integritet, udarbejdet af De Nationale Forskningsetiske Komiterner (2016). En af retningslinjerne går på frivillig informeret samtykke (ibid.). Derfor udarbejdede vi en samtykkeerklæring² som informanterne læste og underskrev før deltagelse i interviewet. I erklæringen fremgår det at deltagelse er frivilligt, og at deltagerne kan trækkes sig fra projektet når de vil uden videre begrundelse.

² Bilag nr. 2: Samtykkeerklæring

Da vi begge studere og udøver friluftsliv, har vi lægt vægt på at holde vores subjektive mening distanceret fra opgaven og forholde os objektivt til fund i opgaven. Dertil har informanterne været lokale, og det er deraf ekstra vigtigt at holde dem anonyme i opgaven. Dette er gjort ved undlade personfølsomme oplysninger i selve interviewerne og ligeledes være opmærksom på at præsentere informanterne anonymt i opgaven. Ydermere havde vi et etisk ansvar for at formulere og stille spørgsmål som frembragte informanterne egentlige mening. Dermed fokuserede vi på at undlade ledende spørgsmål. I tillæg har vi haft et etisk ansvar for at fremstille disse meninger retvisende i opgaven (Dalland, 2012).

I projektet har vi interviewet informanter og efterfølge behandlede og anvendt data derfra i opgaven. Derfor skal vi forholde os til overholdelse af personoplysningsloven (2018). Lovens formål er at sikre at behandlingen af personoplysninger foregår på en forsvarlig måde, så de medvirkende individer ikke bliver krænket (Personoplysningsloven, 2018). I meldepligtstesten³ hos «Norsk Senter For Forskningsdata» (NSD) blev vi ikke pålagt at melde projektet, da vi ikke ville frembringe personfølsomme oplysninger under interviewene og i arbejdet med interviewene i efterkant (NSD, u.å.).

4. Resultater og diskussion

I dette kapitel vil interviewenes relevante resultater gradvist præsenteres og diskuteres op mod opgavens teori for at belyse problemstillingen og efterstående forskningsspørgsmål. Socialiseringsprocessen opdeles og diskuteres ud fra de fire faser til Donnelly og Young (1988), for at gøre diskussionen mere håndgribelig. Således vil diskussionen gradvist blive mere dybdegående, og på vejen vil vi komme indenfor alle tre forskningsspørgsmål. Tilslut vil det diskuteres hvorvidt anerkendelse er et bærende element i socialiseringen til moderne friluftsliv.

4.1 Pre-socialisering og friluftshabitus

For at besvare problemstillingen starter vi med at drøfte informanternes forhold til friluftsliv under opvæksten, for efterfølgende at belyse hvilken påvirkning dette har haft for deres socialisering til moderne friluftsliv i Sogndal. Interviewenes resultater viste at alle informanterne havde en barndom præget af friluftsliv med familien, hvilket gav dem et grundlag for videre interesse indenfor friluftslivet:

³ Bilag nr. 1: NSD - Meldeskema for behandling af personoplysninger

”Jeg har alltid vært glad i å være ute. [...] Jeg kommer fra en gård, så [...] man er naturlig masse ute i skogen og jobbe og med dyrene ute på beite, og vi generelt var masse ute på tur. Så jeg har på en måte alltid vært introdusert for det, fra veldig liten alder, ja siden jeg var spedd” (informant 3).

Dermed tyder det på at alle informanterne hadde gjennomgått en primærsosialisering til friluftsliv. Odden (2008) kobler denne primærsosialisering til Bourdieus habitus begrep. Norge har en særegne friluftstradisjon og Bischoff & Odden (2000) beskriver hvordan mange nordmenn opplever friluftslivet som symbol på det norske, og ser det som en viktig del av deres identitet. Dette kan anses som en generell primærsosialisering til friluftslivet, og ut fra Oddens (2008) sammenligning kan dette betraktes som utviklingen af en «friluftshabitus». Denne friluftshabitus kan oppfattes som et fundament i den norske kulturelle selvforståelse, og et resultat af en grunnleggende sosialisering til og internalisering af normer og verdier om friluftsliv.

Ydermere fant vi at det tradisjonelle friluftsliv hadde dominert barndommen hos alle fire informanter, mens to af informanterne i tillegg hadde drevet med klatring som yngre: *”Min far, han er god på langrenn, fjellski, og klatring, [og det] er hovedsakelig de jeg er blitt introdusert for, og jeg har gjort mye som barn”* (informant 4). Herved tyder det på at alle fire informanter hadde en velutviklede friluftslivshabitus med fundament i det tradisjonelle friluftsliv før de flyttede til Sogndal. Set fra Bourdieus perspektiv er netop oppveksten viktig for dannelsen af habitus som har betydning for aktørens tolkning af fremtidige erfaringer (Bourdieu & Wacquant, 1996). Informanternes friluftshabitus kan med tanke på problemstillingen betraktes som avgjørende for den senere sosialisering til moderne friluftsliv, da de i kraft af friluftshabitus besidder kulturel og sosialkapital der muliggjorde medlemskap af felterne indenfor moderne friluftsliv i Sogndal.

4.1.1 Social og kulturel kapital som inngangsbillett

Donnelly & Young (1988, s. 224) beskriver pre-sosialisering som *”all of the information an individual acquires about a specific subculture prior to initial participation [...]”*. Vi fant at tre ud af fire informanter hadde bekendtskaper i Sogndal, og to af informanter hadde selv vært i Sogndal før de flyttede hertil: *”Jeg kjente veldig mye folk her fra før da, [...] også har jeg vært mye før her og”* (informant 3). Dette tyder på at informanterne generelt hadde god sosial kapital i form af bekendtskaper indenfor moderne friluftsliv i byen, samt kulturel kapital i kraft af informasjon om disse felter. Dette fund stemmer overens med Donnelly & Young (1988) der beskriver at den forudgående informasjon om et felt, kan komme fra flere kilder herunder: familie, venner, samt

direkte eller indirekte kontakt med medlemmer af et etablerede felt. Informant 1 gav udtryk for at han på forhånd gennem hans vennekreds havde tilegnede sig information om felterne indenfor moderne friluftsliv i Sogndal: *"Noen venner hadde jo bodd her en stund, så jeg var jo klar over hvordan ting fungerte, sånn delvis da"*.

Informant 2 havde ikke bekendtskaber eller været i Sogndal tidligere, men han havde været en del af lignende felter før tilflytning til Sogndal og kan formodes at have lignende social og kulturel kapital derfra: *"Da jeg var åtte år gammel møtte jeg en veldig profileret klatrer, som introduserte meg for klatring"* (informant 2). Da den sociale kapital bundede i et socialt netværk fra et tidligere felt var den ikke feltspecifik til Sogndal og har sandsynligvis haft minimal værdi. Informanten gav alligevel udtryk for at han relativt hurtigt kom ind i felter indenfor moderne friluftsliv i Sogndal, hvilket kan forklares ud fra Bourdieus perspektiv. Her kan kulturel kapital bruges til at tilegne aktøren tilgang til sociale kredse samt netværker og derved omsættes til social kapital (Bourdieu & Wacquant, 1996). Ligeledes gav informant 2 udtryk for at han relativt hurtigt opbyggede sig et socialt netværk i Sogndal: *"Studentorganisasjonene hadde en presentasjon allerede i første studieuke, [...], [igjennom dem] møtte jeg også flere folk med felles interesser, som introduserte meg for flere miljøer innen spesielt det alpine friluftslivet"*. Dette kan bunde i informantens kulturelle kapital. Ud fra denne diskussion kan social og kulturel kapital ræsonneres som vigtige for sosialiseringen til moderne friluftsliv i Sogndal. Dette er interessant for forskningsspørgsmålet om inkluderings- og ekskluderingskriterier, og vil blive undersøgt nærmere senere i diskussionen, når vi er kommet mere i dybden.

4.2 Selektion og rekruttering

Donnelly & Young (1988) beskriver at før en videre socialisering kan forekomme, må aktøren blive medlem af en specifikke subkultur. Informant 2 indgang var gennem studenterorganisationerne. Dertil deltog informant 3 og 4 i arrangementer af studenterorganisationerne. Ifølge Donnelly & Young (1988) kan aktøren enten opsøge subkulturene selv eller blive rekrutteret af allerede etablerede medlemmer. Informant 2 fortalte at han blev rekrutteret ind i miljøet: *"Flere av disse var flink til å dra meg inn i disse miljøene, klatring for eksempel. Disse var nøkkelpersoner som gjorde å jeg fikk en fot innenfor, etterhvert ble jeg kjent med deres venner, som igjen åpnet opp for nye muligheter"*. Der kan også ræsonneres omkring at informant 3 blev rekrutteret ind i miljøet: *"Siden jeg kjente veldig mange som holdt på innenfor det da, så var det veldig lett å bare være med venner da"*, da hun havde et stort socialt netværk i byen fra tidligere og dermed var venner med allerede etablerede medlemmer af felterne.

Informant 2 oprettede kontakt med felterne indenfor moderne friluftsliv allerede fra første studieuge. Informant 3 gav også udtryk for at hun var aktivt: *"Jeg var kanskje deltakende i alt, egentlig, ivrig"*. Donnelly & Young (1988) beskriver i deres artikel hvordan det er vigtigt for nye klatrerer at være aktive indenfor miljøet i starten: *"Rookies must also take all opportunities to climb because to decline may lead to the offer not being repeated, the establishment of a negative reputation, and consequent difficulties with status advancement in the subculture"* (Donnelly & Young, 1988, s. 228). Det kan diskuteres hvorvidt det vil medføre så store konsekvenser at takke nej til et tilbud i Sogndal, men dette postulat fra Donnelly & Young (1988) kan være med til at belyse hvorfor informanterne var så aktive i starten. Ligeledes er det interessant at se på informant 1 som havde en langvarig socialisering til moderne friluftsliv: *"Jeg ble ikke sånn ekstremt interessert i det i begynnelsen, for da var det egentlig styrketrening jeg hadde holdt på med"* (informant 1). Ud fra citatet til Donnelly & Young (1988) kan det diskuteres om den langvarige socialisering skyldes, at han ikke var aktiv indenfor feltet i starten og derved afslog mange muligheder.

4.2.1 Specialisering af friluftshabitus

Opsigtsvækkende ved informant 2 er at han startede i studenterorganisationerne, hvor det primært er det traditionelle friluftsliv der praktiseres. Hvorefter han fik kontakt med medlemmer indenfor mere specialiserede felter. Det kan skildres som en sekundærsocialisering gennem studenterorganisationerne og jævnaldrende (Frøsnes, 2006). I forlængelse af Oddens (2008) sammenligning af sekundærsocialisering med Bourdieus perspektiv, kan det tolkes at informant 2 har gennemgået en specialisering af sin friluftshabitus. Dette stemmer også overens med Bourdieus perspektiv, hvor habitus tilpasses det eller de felter som aktøren færdes i (Bourdieu & Wacquant, 1996). Denne proces er desuden generel for alle informanterne der som nævnt har en baggrund fra det traditionelle friluftsliv og efterfølgende har specialiseret sig indenfor det moderne friluftsliv. Med tanke på problemstillingen kan der ud fra dette ræsonneres omkring at socialiseringen til moderne friluftsliv bygger på en friluftshabitus som ved kontakt med felterne bliver specialiseret.

4.3 Socialisering

Donnelly & Young (1988, s. 25) beskriver det centrale i socialiseringsfasen som: *"members learn to adopt the values and perspectives of the group"*. Denne fase er central for problemstillingen, da informanterne i denne fase begynder at gøre tydelige tilpasninger til miljøerne indenfor moderne friluftsliv. I den kontekst fortalte alle informanterne at moderne friluftsliv var blevet en stor del af

deres hverdag: *”Det er blitt en veldig stor del av min tilværelse her nå, [...] nå som det er så veldig bra i elva, så er det padlingen 5-7 dager i uka, så det blir [...] en stor del av studietilværelsen her”* (informant 4). Dertil berettede alle informanter at moderne friluftsliv var betydningsfuldt for hvem de var som person, hvilket tydelig kom til uttrykk hos informant 3: *”det er liksom hvem jeg er, det har alltid vært hvem jeg er”*. Her uttrykkes følgelig stort engagement og tilhørsforhold til moderne friluftsliv. Eftersom dette var tilfældet hos alle informanter kan det tolkes som en forståelse, de har adopteret fra deres repræsentative felter i Sogndal. I forhold til betydningen af moderne friluftsliv for informanternes identitet, er en udtagelse fra Bischoff & Odden (2000, s. 3) væsentlig: *”[...] unge mennesker er stadig mer opptatt av hvilken mening friluftslivet [...] kan gi dem personlig og at de ulike friluftslivsaktiviteter i høgere og høgere grad inngår i oppbyggingen av den enkeltes identitet”*. Ifølge dem er det en generell tendens i samfundet at unge mennesker bruger friluftslivet til opbygningen af deres identitet (Bischoff & Odden, 2000), og vores fund er således ikke noget enkeltstående tilfælde.

4.3.1 Adaption af feltets værdier

Donnelly & Young (1988) påpeger adaptionen af feltets politiske og symbolske værdier som væsentligt. Dette kan ses i tråd med de fund Langseth (2012a) fandt i forbindelse med hans undersøgelse af surfermiljøet i Norge. I forhold til miljøpolitiske værdier påpegede alle informanter at de satte stor pris på naturen og ønskede at tage varer på den. Denne holdning havde de fleste informanter fra tidligere, sandsynligvis i kraft af deres friluftshabitus. Ud fra perspektivet til Donnelly & Young (1988) kan det tolkes som værdier de har adopteret gennem en tidligere socialisering til traditionelt friluftsliv. En informant havde alligevel oplevet en ændring i hans holdninger til naturen: *”Jeg setter litt mere pris på bare være ute i naturen, frisk luft, [...] iforhold til før hvor man bare er i en by på en måte”* (informant 1). I forlængelse af disse eksempler nævnte informant 3 at hun begyndte at spise mere vegetarisk efter tilflytning til Sogndal: *”veldig mange i klassen er det, så det er sikkert derfor. Jeg tenker rett og slett mere over det”*. Dette kan også tolkes ud fra perspektivet til Donnelly & Young (1988) som en værdi hun har adopteret fra feltet.

4.3.2 Materielle tilpasninger

Fundene viste ydermere at informanterne havde gjort materielle tilpasninger. Tre af informanterne udmeldte at de havde anskaffede sig nyt udstyr i Sogndal, med tanke på deltagelse i moderne friluftslivsaktiviteter: *”Nye ski, skisko, bare generelt randonee og topturutstyr, også har jeg alt man trenger for klatring egentlig”* (informant 1). To af informanterne fortalte også at de havde oplevede

en betydelig ændring af deres tøjstil: *"Du endrer deg jo, for eksempel dette med randonnee og utstyr osv. Før da jeg gikk på Universitet gikk jeg faktisk rundt med dressjakke hver dag. Jeg har faktisk over 20 dresser hengende, men det passer liksom ikke helt inn her. Man endrer jo vaner og stil"* (informant 2). Dertil hadde informant 3 en tøjstil der passede med dette, men der var ikke foregået nogen ændring, da hun hadde tøjstilen før tilflytning til Sogndal. Det store fokus på utstyr og ændringen af tøjstil kan ses som en del af sosialiseringen ud fra følgende udsagn til Donnelly & Young (1988, s. 229):

"a typical trait of novice climbers is to want to display [...] that they are now climbers. Display involves wearing climbing clothes and boots in nonclimbing settings, carrying equipment, books and magazine about climbing as conspicuously as possible, and turning the conversation to climbing as often as possible".

Med relevans til overstående citat er følgende udsagn fra informant 3: *"[...] at man bare snakker om det samme, og [...] det er sånn ski, sykkel, klatring, også går det inn i det"*. Hvor hun netop tilkendegiver at samtaleemnet i klassen ofte flader på moderne friluftsliv. Derudover fortalte informant 4 hvordan hans syn på utstyr har ændret sig gennem tiden:

"Før jeg kom til Sogndal var tanken, du trenger jo ikke så mye for å ha det gøy, også ser du på hva som er mulig i Sogndal, og da ser du å du må ha masse utstyr, utstyr er jo sykt gøy. Se på, finne ut av hva som er det beste, også hele den prosessen fra du bestemmer deg for at kjøpe det, til du har kjøpt det. Så jeg er blitt dratt veldig i den, du må ha mye utstyr og bra utstyr, retningen. Også nå er jeg gått tilbake igjen, til å [...], du trenger ikke så mye fansy, du trenger noe som er godt nok og det holder".

Der kan argumenteres for at hans store interesse for utstyr ved tilflytning til Sogndal var en del af den sosialiseringsproces Donnelly & Young (1988) beskriver, hvor han som ny aktør indenfor feltet ønsker at vise sig frem. Som nybegynder kan han have haft en forestilling om at meget utstyr var værdifuldt indenfor felterne. Dertil kan disse observationerne til Donnelly og Young (1988, s. 230) tilføjes: *"the good climbers had an aura about them. They didn't talk about climbing all the time but they were very aware of equipment and knew their stuff"*. Dette kan sammenlignes med informant 4 der er blevet mere bevidst på hvilket utstyr han behøver samt nu ved hvordan han skal bruge det. I henhold til Bourdieus perspektiv kan disse ovenfor nævnte tilpasninger og adopteringer af felternes værdier, tolkes som felternes strukturering af habitus (Bourdieu & Wacquant, 1996). Ydermere kan dette anses som at der er foregået en yderligere specialisering af friluftshabitus i sosialiseringsfasen.

Heraf er der blevet kastet lyst over problemstillingen, gennem drøftelse af hvordan informanterne er blevet socialiseret ved at tilpasse sig miljøerne. Vi ønsker videre at dykke dybere ned i problemstillingen og belyse de tre forskningsspørgsmål.

4.3.3 Et bevidst valg?

Socialiseringen til et felt betragter Donnelly & Young (1988) som et bevidst valg, hvorimod Bourdieu mener det er et ubevidst valg i kraft af at *”feltet strukturerer habitus som et internaliseret produkt af feltets immanente nødvendigheder”* (Bourdieu & Wacquant, 1996, s. 112). Derved bliver habitusen ændret uanset om informanterne vil det. Informant 3 gav udtryk for at hun anså sit valg om deltagelse som en blanding. De resterende informanter gav udtryk for at det var en gradvis proces: *”Det var en langvarig proces, jeg havde buldret litt tidligere, [...] men ja etterhvert som flere og flere jeg kjenner holder på med det og sånt, [...] så motivere vi hverandre til å gjøre det, også plutselig så er det blitt hovedaktiviteten”* (informant 1). Som supplement udtalte informant 4 at det er det sociale som har draget ham ind i disse felter. Dermed kan det tolkes at deltagelsen i felterne var en ubevidst proces hvor informanterne langsomt og gradvist tilpassede sin habitus til de normer og værdier der er indenfor felterne, hvilket kan ses i lyset af en sekundærsocialisering (Frøsnes, 2006). Desuden tilføjer Bourdieu at i det øjeblik aktøren tager et bevidst valg om eksempelvis at begynde med moderne friluftslivsaktiviteter, har aktøren allerede investeret i feltet og er en del af spillet (Bourdieu, 1999). For informanternes del kan det have været i kraft af en vennekreds indenfor felterne, hvilket informant 1, 3 og 4 gav udtryk for. Ydermere stemmer dette fund overens med Langseth (2012b) der fandt at motivationsfaktorer for at begynde med risikosport ligger under aktørens refleksive niveau. Forskningsspørgsmålet om socialiseringen som et bevidst valg betragter vi deraf som afkræftet, ud fra egne fund støttede op af Langseth (2012b) samt Bourdieu (1999).

4.4. Accept eller ekskludering

De tre først første faser omhandler identitetsbygning hvorimod det afgørende i den sidste fase er at opnå anerkendelse af identiteten fra feltets etablerede medlemmer (Donnelly & Young, 1988). Generelt beskriver informanterne de forskellige felter indenfor moderne friluftsliv som inkluderende med tanke på dem selv og deres venner, men udpeger hver især nogle undtagelser: *”Det koster jo litt penger og, men hvis man ikke har den begrensningen, det har selvfølgelig noen, så handler det bare om at delta, og da er det inkluderende absolut”* (informant 1). Indenfor samme kontekst fortalte informant 3: *”Det er litt stort utstyr eller sånn jag i Sogndal føler jeg”*. At moderne friluftsliv stiller

store økonomiske krav i kraft af aktiviteternes behov for specialudstyr er også fremlagt af Bischoff & Odden (2000). Dette stemmer overens med en generel tendens indenfor det norske friluftsliv, med tanke på NINA rapporten der fremlagde en sammenhæng mellem graden af friluftslivsudøvelsen og uddannelse samt indtægt (Dervo, et al., 2014). NINA rapporten fremlagde også at moderne friluftsliv primært praktiseres af unge mennesker (Dervo, et al., 2014), hvoraf økonomisk dårlige stillede unge kan få vanskeligt ved at blive en del af sådanne miljøer. Med tanke på forskningsspørgsmålet kan økonomisk kapital deraf ræsonneres som en ekskluderingsfaktor indenfor moderne friluftslivsmiljøerne i Sogndal.

Alle informanter følte at de udøvede indflydelse på andre nyankomne aktører til felterne. Generelt gjorde de dette gennem at tage nye folk med ud og afprøve aktiviteten. Specielt informant 3 gav udtryk for dette: *"Jeg tar jo en del folk med på tur og for dem til å teste første gangen og det er jo artig det"*. Herfra kan det tolkes som om at hun er med på at rekruttere nye aktører til felterne. Informant 2 gav udtryk for at han påvirkede ungdommen: *"Jeg [...] underviser masse av ungdommer i klatring"*. Dette kan sættes i sammenhæng med Donnelly & Youngs (1988) beskrivelse af selektions og rekrutteringsfasen. Her beskriver de hvordan nybegyndere kan blive *"recruited by an established member"* (Donnelly & Young, 1988, s. 225). I og med informanterne rekruttere nye medlemmer til felterne, kan det tolkes at de er etablerede og anerkendte medlemmer indenfor deres repræsentative felter. Derudfra vil det være relevant at gå videre og diskutere forskningsspørgsmålet om hvilke inkluderingskriterier der ligger til grund for dette medlemskab.

4.4.1 Inkluderingskriterier

I forbindelse med Langseths (2012a) artikel om surfermiljøet beskriver han nogle inkluderingskriterier. Vi finder det relevant at koble disse op mod opgavens fund for at besvare forskningsspørgsmålet omhandlende inkluderingskriterier:

"successful integration [...] is dependent on the individual surfer's amount of symbolic capital. The four dominant forms of symbolic capital that the surfers have to possess to become insiders are skills, subcultural knowledge (rules, types of boards, surf spots, etc.), commitment and local affiliation" (Langseth, 2012a, s. 19).

Hvorvidt inkluderingskriterierne er de samme indenfor moderne friluftsliv i Sogndal kan diskuteres, men i interviewene vægtlagde informanterne flere af de citerede kriterier. Ligeledes skriver Donnelly & Young (1988) om socialiseringen til rugby og klatring i samme artikel, selvom disse to subkulturer kan betragtes som meget forskellige. Til det har de udtrykt at der er mange

ligheder i socialiseringsprocesserne indenfor subkulturer, og at *"the model developed here, concerning identity construction and confirmation in subcultural career, is by no mean limited to sport subcultures"* (Donnelly & Young, 1988, s. 238).

Informant 1 beskriver her vigtigheden af engagement: *"For å være en del av miljøet, [...] du må egentlig bare komme der og ha en positiv energi"*. Denne opfattelse deler han med informant 3 og 4, mens informant 2 ikke direkte udtalte sig om at engagement. Derimod udtrykte han selv at have været meget engageret indenfor moderne friluftslivsmiljøerne da han kom til Sogndal. Heraf kan engagement tolkes som et essentielt inkluderingskriterie for felterne i Sogndal, hvilket stemmer overens med fundene til Langseth (2012a), samt Donnelly & Young (1988, s. 25) der vægtligger *"motivation and interest"*.

Færdigheder som inkluderingskriterie er ydermere skildret af Langseth (2012a) samt Donnelly & Young (1988). Her udtaler informant 3: *"det er jo alltid klikka eller sånn, du må være så og så god, for ja å bli med på den og den turen da"*, og denne opfattelse deler hun med informant 2. Informant 4 nævnte ikke direkte færdigheder som et inkluderingskriterie, men vægtlagde at det for ham var vigtigt *"å opparbeide seg ferdighet til og kunne gjøre det du driver med på en trygg måte"*. Deraf kan det tolkes at han betragter gode færdigheder som et inkluderingskriterie. Centralt i forhold til dette er: *"many subcultures are able to tolerate a great deal of diversity, there are frequently some critical aspects for which little tolerance is allowed"* (Donnelly & Young, 1988, s. 237), og her tilføjer de at dette ofte gør sig gældende i situationer hvor partnere må kunne stole på hinanden (Donnelly & Young, 1988), hvilket ikke er noget særtilfælde indenfor moderne friluftslivsaktiviteter. Informant 2 havde nogle interessante udtalelser der bekræftede dette:

"En jente jeg gikk i klasse med [...] det jo ikke fordi jeg ikke liker henne, men jeg synes bare alt det hun gjorde, og alle de valg hun tok, den stil hun gjorde ting i, var bare grunnleggende feil. Der gikk man alt for mye opp i bildene og for stor risiko og meget meget ureflektert risiko. Altså hun visste kanskje ikke hvor høy risiko det var i det hun gjorde, [...] mange av hennes valg var kanskje ikke legitimert av en [...] grunnleggende verdi omkring hva er friluftsliv eller sånn, hun gjorde bare ting".

Derudfra kan det tolkes at pigen manglede essentielt kundskab om sikkerhed og værdierne omkring friluftslivet. Dette inkluderingskriterie beskriver Langseth (2012a) som «subcultural knowledge», men vi definerer det som feltspecifik kulturel kapital for at være tro mod Bourdieus begrebsapparat.

Ligeledes vægtliggendes denne type kundskab af Donnelly & Young (1988). I forlængelse af dette viser følgende citat hvor vigtig feltspecifik kulturel kapital er for at blive inkluderet i miljøet.

”Jeg tror å man blir sånn sykt en sånn klan da, å man bare snakker om det samme, og bare det er sånn ski, sykkel, klatring, [...] også har jeg jo venner som ikke er intressert i det, og med en gang vi begynner på det, så sporer de helt av, så jeg tror kanskje, ja å man er litt mindre inklusiv end det man tror”(informant 3).

Det sidste inkluderingskriterie af Langseth (2012a) er lokale bekendtskaber, hvilket kan associeres med feltspecifik social kapital. Dette omtalte vi i pre-socialiseringsfasen hvor vi tolkede det som vigtigt for at komme ind i felterne. Dersom en aktør udestår social kapital, ræsonnerede vi det som muligt at kompensere med kulturel kapital.

4.4.2 Symbolsk kapital

Det er blevet diskuteret hvorledes inkluderingskriterierne beskrevet af Langseth (2012a) samt Donnelly & Young (1988) sammensvare med opgavens fund. For en dybere besvarelsen af forskningsspørgsmålet kan inkluderingskriterierne kobles op mod Bourdieus begreb symbolsk kapital. Informanterne omtalte kriterierne i en sådan grad at de kan anses som essentielle for indenfor felterne. Ud fra Bourdieus perspektiv kan det tolkes sådan at informanterne tillagde kriterierne symbolsk værdi, hvoraf de kan betragtes som symbolsk kapital (Bourdieu & Wacquant, 1996). Her skal der tilføjes at kapital og specielt symbolsk kapital ifølge Bourdieu er feltafhængig, og har værdi i kraft af et felt (Bourdieu & Wacquant, 1996). Eftersom informanterne er fra forskellige felter og alle vægtlagde kapitaltyperne: færdigheder og engagement, samt feltspecifik social og kulturel kapital, kan det tolkes at dette er generelle former for symbolsk kapital indenfor moderne friluftslivsfelterne i Sogndal. I kraft af disse inkluderingskriterier samt økonomisk kapital som et ekskluderingskriterie, mener vi at have givet et fyldestgørende svar på forskningsspørgsmålet der omhandler dette. Ydermere kan der trækkes en association mellem mængden af symbolsk kapital og evnen til at opfylde inkluderingskriterierne.

4.4.3 Fælles karakteristika

Som et andet inkluderingskriterie beskriver Donnelly & Young (1988, s. 225): *”general value homophily between the actor and the larger group”*. Der skal forstås som at aktøren deler de samme generelle karakteristika med de etablerede medlemmer af subkulturen. Dette kan være: værdier, holdninger, uddannelse, baggrund, alder og så videre, som muliggøre let kommunikation og

tilhørighed medlemmerne imellem (Retica, 2006). Vi har tidligere beskrevet hvorledes informanternes holdninger til naturen var homogene, og at de alle havde ensartede friluftshabitusser. Dertil beskrev vi hvordan to af informanterne havde ændret sin tøjstil hvilket også er et tegn på tilpasning til miljøernes karakteristika. Derudover er alle informanterne studenter og indenfor samme aldersgruppe hvilket muliggør mange ligheder mellem deres karakteristika.

4.4.4 Eksistere i feltet

Det er blevet skildret hvordan informanterne gjorde brug af kapital for at blive en del af felterne i Sogndal. Derved kan informanterne *”i kraft af sin kapital udøve en vis magt og indflydelse og derved eksistere i feltet i stedet for at blive betragtet som rent fyld”* (Bourdieu & Wacquant, 1996, s. 86). Bourdieus beskrivelse af at eksistere i et felt (Bourdieu & Wacquant, 1996), kan analogiseres med Donnelly & Youngs (1988) beskrivelse af at blive en del af en subkultur. Deraf kan informanternes socialiseringsproces ud fra Bourdieus perspektiv betragtes som en proces hvor de oparbejder sig nok kapital til at eksistere i feltet. Informanternes indflydelse og position vil afhænge af mængden af kapital de har investeret i feltet (Bourdieu & Wacquant, 1996). Således kan socialiseringsprocessen i tråd med Donnelly & Youngs (1988) perspektiv anses som en pågående proces, hvor informanterne hele tiden ændre eller tilegne sig mere kapital for at opretholde eller opnå en højere position indenfor feltet.

4.5 Sportifisering og præstationsorientering

Informanternes socialiseringsproces til moderne friluftsliv er nu beskrevet. I den proces har de vægtlagt betydningen af gode færdigheder, der ellers kan opfattes som en sportslig egenskab. I den forbindelse kan det være relevant at diskutere en sportifisering af friluftslivet for efterfølgende at belyse forskningsspørgsmålet om anerkendelse.

Når vi adspurgte informanter om de anså aktiviteterne de udøvede som sport eller som friluftsliv, var det overordnede svar at de så det som en blanding. Informant 2 svarede derimod meget klart: *”Jeg vil si det er et stort skille mellom det klassiske friluftslivet og det moderne friluftslivet, som jo er sport”*. En anden uddybende forklaring gav informant 4: *”Jeg ser ikke på sportsklatring som friluftsliv, der har du på en måte en rute, du har et anker, du har et mål. Jeg tenker på friluftsliv som noe større, du trenger ikke og ha et mål, det er reisen som er viktig”*. At være fokuseret på målet og på det rationelle i aktiviteten, vil ved folk flest nok anses som en sportslig egenskab. Dette falder ind under definitionen af sportifisering vi citerede Goksøyr (1991) for i teori kapitlet. Ydermere er det

en generelt tendens indenfor friluftslivet der er beskrevet i NINA rapporten, hvori de nævner at en såkaldt «gjøremålsorientering» i større grad bliver trukket ind i friluftslivet (Dervo, et al., 2014). I tråd med dette har Odden (2008) samt Bentsen, et al. (2009) beskrevet hvorledes friluftslivet er blevet mere individualiseret, specialiseret og præstationsorienteret, hvoraf specielt sidstnævnte kan betragtes som en tydelig sportslig egenskab med hjemmel i Goksøyr (1991).

Opgavens fund viste at præstation havde en væsentlig rolle i miljøet. Informant 2 gav udtryk for at præstation var vigtigt for ham: *"Jeg hadde jo ikke kjøpt de der lette randonneskiene, dersom jeg ikke hadde lyst å gjøre det raskere enn andre. [...] Prestasjon har nok mye å si"*. Dertil var udmeldingen til informant 3 opsigtsvækkende: *"Jeg tror kanskje Sogndal er litt spesiell, [...] for der er så mye flinke folk her, å for at bli en av de flinke så må du, da må du være skikkelig god. Jeg tror mange har lyst til å være det, men det kan lett bli sånn prestasjonsangst eller prestasjonspress"*, da hun beskrev præstationsorientering som en generell tendens for Sogndal. Informant 1 og 4 vægtlagde også præstation som et væsentligt element i deres interviews. Det tyder deraf på at Sogndal er et dydsmønster når det kommer til en øgning af præstationsorientering indenfor friluftslivet som Odden (2008) samt Bentsen, et al. (2009) påpeger.

I den kontekst er det relevant at Bischoff & Odden (2000) har observeret en ændring af motiverne for udøvelsen af friluftsliv fra at handle om rekreation, fællesskab og miljøbevidsthed, til i dag hvor især det moderne friluftsliv er baseret på mestring og spænding. Informant 1 beskriver hvordan både mestring, præstation og konkurrence er en central del af det friluftsliv han dyrker: *"Hvis en klarer den ruten, så må den andre klare den og sånt, og sånn pusher du hverandre, men det er bare positiv konkurranse egentlig"*. Mestring var et element alle informanterne kom ind på når de talte om færdigheder og præstation. Spænding derimod var der ingen informanterne der direkte kom ind på eller beskrev som vigtigt. Det kom derimod frem at det var en del af de aktiviteter de dyrkede, når de talte om risiko og sikkerhed, som her hvor informant 2 beskriver hans forhold til risiko: *"Trenger jeg egentlig mer risiko? Hvor stor del av livet mitt er dette her? Jeg må ærlig innrømme å de mest givende øyeblikket i livet mitt var [...], eller noen av de mer utfordrende klatreturene jeg har vært på"*. Da han fortalte dette var det tydeligt at oplevelsen og spændingen ved disse udfordrende klatreturer var centralt for ham.

Præstation er som før nævnt et begreb der sættes i sammenhæng med sport og sportifiseringen (Goksøyr, 1991). Ud fra vores fund og observationerne til Odden (2008) samt Bentsen, et al. (2009), tyder det på at præstation dertil har fået en væsentlig plads indenfor det moderne friluftsliv. I den

forbindelse kobler Honneth (2006) anerkendelse op mod præstationer samt færdigheder og betragter dette som centralt for et individs identitetsdannelse. Deraf kan anerkendelse anses som essentiel i socialiseringen til moderne friluftsliv og til at belyse problemstillingen samt forskningsspørgsmålet om anerkendelse.

4.5.1 Anerkendelse som fundament

Både Bourdieu (1999) samt Donnelly og Young (1988) ser anerkendelse som afgørende for om en aktør bliver optaget eller afvist af et felt. Det går i tråd med forrige afsnit hvor vi argumenterede for en sammenhæng mellem præstation, anerkendelse og moderne friluftsliv.

Nogle informanter holdt lidt igen når vi spurgte ind til anerkendelse. Dette kan være et personligt emne, og et par informanter gav også udtryk for at de aldrig havde reflekteret over hvorvidt anerkendelse var en del af deres motivation for udøvelsen af moderne friluftsliv. Dette stemmer overens med Langseth (2012b, s. 46) der har beskrevet *"anerkjennelsesperspektivet bidrar dermed til å belyse mekanismer i aktivitetsutøvelse som ligger under det refleksive nivået og som ligger under aktørenes opplevelser og drivkrefter"*. Informant 2 derimod var ikke tilbageholden og svarede: *"Jeg er jo bestemt ikke den personen som poster mye på facebook eller instagram, men det er jo klart å jeg elsker det her [anerkjennelse]"*. Derefter tilføjede han: *"dette med anerkjennelse er en veldig stor del av dette her [moderne friluftsliv]"*. I samme kontekst udtalte informant 3: *"Jeg tror nok det gir ganske stor sosial status og ha gjort ganske fete ting da"*. De andre informanter fortalte at anerkendelse var en del af det, men mente ikke at det var en viktig motivationsfaktor for udøvelsen af moderne friluftsliv. Til gengæld meddelte de at det sociale aspekt af moderne friluftsliv var vigtigt for dem. Informant 4 fortalte tilmed at *"det er den sosiale delen av det som alltid har vært det viktigste for meg"*. Eftersom anerkendelse kan forstås som en social kraft (Bourdieu, 1999), og derved udebliver dersom den sociale dimension udgår, kan det tolkes at anerkendelse alligevel er en afgørende motivationsfaktor for at udøve moderne friluftsliv.

Dette fund stemmer overens med de sociologiske perspektiver til Bourdieu (1999) samt Donnelly & Young (1988) hvor anerkendelse er centralt. Som beskrevet i teoriafsnittet mener Bourdieu (1999) at selve grundlaget for at et felt eksisterer er anerkendelse, på samme tid som det er det aktørerne indenfor feltet stræber etter. Vores fundene viste dertil at informanterne investerede kapital i de felter de blev socialiseret ind i. Bourdieu (1999) vægtlægger at drivkraften bag alle investeringer til et felt er stræben efter anerkendelse. Yderligere kan der henvises til Langseth (2012b) der påpeger at anerkendelse er den afgørende motivationsfaktor for en aktør i et felt, og at aktøren vil gå langt for

at opnå denne. Bischoff & Odden (2000) har beskrevet at friluftslivet før i tiden var baseret på fred, ro og rekreation. Ud fra vores fund, suppleret med fundene til Langseth (2012b), Bischoff & Odden (2000) samt skildringer fra Odden (2008), Bentsen, et al. (2009) og Klima- og Miljødepartement (2015), tyder det på at der er sket et paradigmeskifte indenfor friluftslivet hvor motivationen for moderne friluftslivsudøvelse i større grad baseres på præstation og anerkendelse. Heraf kan anerkendelse tolkes som motivationen bag socialiseringen til moderne friluftsliv, og forskningsspørgsmålet om anerkendelse kan anses som belyst.

4.6 Vejen videre

Vi har i denne opgave fokuseret på socialiseringsprocesserne til moderne friluftsliv. Dette er blot en bacheloropgave og rammevilkårene for omfang, dybde og indhold har derfor været begrænset. Vores fund skal derfor tages med forbehold og videre supplerende forskning vil være gavnlig og interessant. Det er af vores opfattelse at tematikken, ideerne og den diskussion som her er præsenteret, repræsenterer god og dyrkbar jord for videre forskning. Ved et eventuelt masterstudium eller lignende havde det været interessant å gå i mere i dybden på opgavens forskningsspørgsmål.

Dette kunne være videre studier af inkluderings- og ekskluderingsfaktorer, eksempelvis ved at fokusere på enkeltaktiviteter for at kunne danne et mere detaljeret billede. Dertil vil det være relevant med nærmere forskning indenfor udviklingen af det norske friluftsliv. Nu har vi beskrevet hvorvidt vi med hjemmel i Langseth (2012b) og flere andre kilder, anser at præstation og anerkendelse er blevet en central del af friluftslivet. Her betragter vi det som interessant med nærmere undersøgelser omkring hvilke konsekvenser det kan have for det norske friluftsliv og nordmænds kulturforståelse. Ikke mindst vil det være relevant med lignende studier som vores i andre byer såsom eksempelvis Volda. Dette ville muliggøre en sammenligning af friluftslivskulturene samt socialiseringsprocesserne i byerne, og på baggrund af dette vil det være muligt at komme med et kvalificeret svar på om kulturen i Sogndal er unik eller ikke.

5. Afslutning

I denne bacheloropgave har vi undersøgt hvordan studenter socialiseres til moderne friluftsliv i Sogndal. Undersøgelsen baserer sig på det sociologiske perspektiv til Bourdieu samt en artikel om identitetskonstruktion af Donnelly & Young (1988). Der er gennemført en bred og systematisk diskussion af vores fund ud fra de fire socialiseringsfaser til Donnelly & Young (1988) for at belyse problemstillingen. Heraf viste de kvalitative fund at studenternes socialisering til moderne friluftsliv bygger på en tidligere udviklede friluftshabitus der ved kontakt med miljøerne specialiseres. Dette indbefatter materielle og personlige tilpasninger til miljøerne.

Ydermere blev de tre forskningsspørgsmål diskuteret og vi fandt frem til flere typer af inkluderingskriterier, hvoraf gode færdigheder og engagement blev anset som betydningsfuldt, i samsvar med kundskab og et socialt netværk. De blev i opgaven omtalt som feltspecifik kulturel og social kapital, og fundene viste at disse var væsentlige for at kunne starte socialiseringen, der af Donnelly & Young (1988) er omtalt som pre-socialisering. I tillæg blev inkluderingskriterierne tolket som symbolsk kapital ud fra Bourdieus perspektiv, og der blev ræsonneret omkring at mængden af symbolsk kapital afgøre om studenterne bliver anerkendt og inkluderet i miljøet. Af ekskluderingskriterier viste vores fund at økonomisk kapital er centralt. Ligeledes blev det diskuteret hvorvidt studenternes socialisering var et bevidst valg, og her blev forskningsspørgsmålet afkræftet. Fundene viste at det var en gradvis proces påvirkede af studenternes omgivende miljø, hvilket affirmerer det sociologiske perspektiv til Bourdieu. Tilslut viste vores fund at miljøerne indenfor moderne friluftsliv i Sogndal indeholdt en betydelig præstationsorientering. Igennem videre diskussion foreviste fundene med hjemmel i Langseth (2012b), Donnelly & Young (1988), samt Bourdieu (1999), at socialiseringen til og udøvelsen af moderne friluftsliv i Sogndal er baseret på anerkendelse som motivationsgrundlag, hvilket besvarede opgavens sidste forskningsspørgsmål.

Disse resultater er interessante fordi de medvirker til en mere nuanceret forståelse af processer og underliggende motivationsfaktorer i forbindelse med socialiseringen til moderne friluftsliv. Der må imidlertid tages visse forbehold da denne bacheloropgave har haft begrænsede rammevilkår. Dertil har opgaven været ankret i Sogndal, og det er derfor ikke garanteret at de samme processer gør sig gældende i andre byer. Vi mener alligevel at have svaret fyldestgørende på problemstillingen indenfor de givne rammer. Videre forskning vil være interessant, eksempelvis fra andre byer, med et større antal informanter eller mere specialiseret forskning rettet mod enkeltaktiviteter som supplement til forskningen af Langseth (2012b).

6. Referencer

- Bentsen, P., Andkjær, S., & Ejbye Ernst, N. (2009). *Friluftsliv : natur, samfund og pædagogik*. København: Munksgaard.
- Bischoff, A., & Odden, A. (2000). Moderniseringsprosesser i utmarka: konsekvenser av endringer innenfor friluftslivet. *Utmark: tidsskrift for utmarksforskning*, 1(1). Hentet 27. 11. 2018 fra <http://hdl.handle.net/11250/2437814>
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: a social critique of the judgement of taste*. London : Routledge & Kegan Paul.
- Bourdieu, P. (1999). *Meditasjoner*. Oslo: Pax.
- Bourdieu, P., & Wacquant, L. J. (1996). *Refleksiv sosiologi: mål og midler*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Bø, I. (2000). *Barnet og de andre : nettverk som pedagogisk og sosial ressurs*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Dalen, M. (2011). *Intervju som forskningsmetode: en kvalitativ tilnærming* (2 utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving for studenter* (5 utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- De nasjonale forskningsetiske komiteene. (31. 05. 2016). Generelle forskningsetiske retningslinjer. *De nasjonale forskningsetiske komiteene*. Hentet 01. 10. 2018 fra <https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Generelle-forskningsetiske-retningslinjer/>
- Dervo, B., Skår, M., Köhler, B., Øian, H., Vistad, O., Andersen, O., & Gundersen, V. (2014). *Friluftsliv i Norge anno 2014 – status og utfordringer*. (NINA Rapport 1073). Hentet 27. 11. 2018 fra <http://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2014/1073.pdf>
- Donnelly, P., & Young, K. (1988). The Construction and Confirmation of Identity in Sports Subcultures. *Sociology of Sport Journal*, 5(3), s. 223-240. Hentet 20. 10. 2018 fra <http://search.ebscohost.com.galanga.hvl.no/login.aspx?direct=true&db=s3h&AN=13440916&site=ehost-live>

- Evju, H. (2014). *Fremveksten av frikjøring som et moderne fenomen: frikjøring - innhentet av sportifisering?* (Mastergradsoppgave, Norges idrettshøgskole) Hentet 11. 11. 2018 fra <https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/219757>
- Fehler, J. O. (u.å.). *Pierre Bourdieu - Habitus*. Hentet 10. 11. 2018 fra <http://www.teorier.dk/tekster/pierre-bourdieu.php>
- Frøsnes, I. (2006). *De likeverdige - Om sosialisering og de jevnaldrendes betydning* (3 udg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Giddens, A. (1996). *Modernitet og selvidentitet: selvet og samfundet under sen-moderniteten*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Goksøyr, M. (1991). *Idrettsliv i borgerskapets by: en historisk undersøkelse av idrettens utvikling og organisering i Bergen på 1800-tallet*. (Doktorgradsavhandling, Norges Idrettshøgskole). Hentet 15. 11. 2018 fra https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2010111808038
- Grimmeland, G. (2004). *En historie om klatring i Norge: 1900-2000*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Honneth, A. (2006). *Kamp om anerkendelse: sociale konflikters moralske grammatik*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Hårklau, L. (21. 03. 2017). *Rekreasjon eller Prestasjon? UTE*. Hentet 03. 12. 2018 fra <https://www.utemagasinet.no/magasin/rekreasjon-eller-prestasjon>
- Klima- og Miljødepartement. (2015). *Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet*. (Meld. St. 18 2015-2016) Hentet 20. 11. 2018 fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20152016/id2479100/>
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3 udg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Langseth, T. (2012a). Liquid ice surfers - the construction of surfer identities in Norway. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 12(1), s. 3-23. Hentet 28. 11. 2018 fra <https://www-tandfonline-com.galanga.hvl.no/doi/abs/10.1080/14729679.2011.599987>
- Langseth, T. (2012b). *Spenningsøkingens sosialitet: en sosiologisk undersøkelse av verdisystem i risikosport*. (Doktorgradsavhandling, Norges Idrettshøgskole) Hentet 28. 10. 2018 fra

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/171334/LangsethT2012.pdf?sequence=1>

Larsen, A. (2007). *En enklere metode: Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*. Bergen: Fagbokforlaget.

NSD. (u.å.). *Personverntjenester*. Hentet 09. 10. 2018 fra <http://www.nsd.uib.no/personvernombud/>

Odden, A. (2008). *Hva skjer med norsk friluftsliv?: en studie av utviklingstrekk i norsk friluftsliv 1970-2004*. (Doktorgradsavhandling), Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim.

Personopplysningsloven. (2018). Lov om behandling av personopplysninger (LOV-2018-06-15-38). Hentet 05. 11. 2018 fra <https://lovdata.no/lov/2018-06-15-38>

Postholm, M. (2005). *Kvalitativ metode: En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier*. Oslo: Universitetsforlaget.

Retica, A. (12. 06. 2006). Homophily. *The New York Times Magazine*. Hentet 30. 11. 2018 fra <https://www.nytimes.com/2006/12/10/magazine/10Section2a.t-4.html>

Young, M. K. (1983). *The Subculture of Rugby Players: A Form of Resistance and Incorporation*. (Afhandling, McMaster University, USA) Hentet 20. 10. 2018 fra <http://hdl.handle.net/11375/12010>

7. Bilag

7.1 Bilag 1: NSD - Meldeskema for behandling af personopplysninger

NSD MELDESKJEMA FOR BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER Logg inn

Hvilke personopplysninger skal du behandle?

Navn [?](#)

Ja Nei

Fødselsnummer eller andre nasjonale identifikasjonsnumre [?](#)

Ja Nei

Fødselsdato

Ja Nei

Adresse eller telefonnummer

Ja Nei

E-postadresse, ip-adresse eller annen nettidentifikator [?](#)

Ja Nei

Bilder eller videoopptak av personer [?](#)

Ja Nei

Lydopptak av personer [?](#)

Ja Nei

Gps eller andre lokaliseringsdata [?](#)

Ja Nei

Demografiske opplysninger som vil kunne identifisere en fysisk person [?](#)

Ja Nei

Genetiske opplysninger [?](#)

Ja Nei

Biometriske opplysninger [?](#)

Ja Nei

Andre opplysninger som vil kunne identifisere en fysisk person [?](#)

Ja Nei

Du har oppgitt at ingen personopplysninger skal behandles i prosjektet.

Dersom du kun skal behandle anonyme opplysninger, skal du ikke melde prosjektet. Et anonymt datamateriale består av opplysninger som ikke på noe vis kan identifisere enkeltpersoner, hverken direkte, indirekte eller via e-post/IP-adresse eller koblingsnøkkel.

Vi gjør oppmerksom på at dette ikke er en formell vurdering, men en veiledning basert på svarene du har gitt over.

7.2 Bilag 2: Samtykkeerklæring

Forespørgsel om deltagelse i forskningsprojektet om moderne friluftsliv

Formål med studiet

Projektet er en bacheloropgave ved Høgskolen på Vestlandet, afdeling Sogndal. Formålet med studiet er at undersøge hvorvidt og hvordan studenter socialiseres til moderne friluftsliv ved tilflytning til Sogndal.

Information om deltagelsen

Vi ønsker at interviewe fire studenter fra forskellige studieretninger og indenfor et bredt spekter af moderne friluftslivs aktiviteter, for at kunne give en mere generel beskrivelse af socialiseringsprocessen til moderne friluftsliv i Sogndal.

Deltagelse i projektet indebærer et interview med en varighed på 30 til 45 minutter. Interview vil blive optaget digitalt. Optagelsen vil kun være tilgængelig for de to bachelor studenterne i projekter, og vil blive slettet når dette slutes d. 14. december 2018. Deltagelse i projektet vil derfor være anonymt og ingen personoplysninger vil blive gemt eller nævnt i projektet.

Det er frivilligt at deltage i projektet, og du kan når som helst trække dit samtykke fra deltagelsen uden at opgive nogen grund.

Vejleder på projektet er Åge Lauritzen, Høgskolelektor ved Høgskolen på Vestlandet, afdeling Sogndal: Age.Lauritzen@hvl.no

Hvis du har spørgsmål til projektet, eller ønsker at benytte dig af dine rettigheder, så tag gerne kontakt med:

- Aske Christensen | 161004@stud.hvl.no | + 45 21 12 68 04
- Martin Denk | martin_a_denk@hotmail.com | +47 41 45 24 82

Med venlig hilsen

Projektansvarlige: Martin Denk og Aske Christensen

Samtykkeerklæring

Jeg har modtaget og forstået information om projektet, og har haft anledning til å stille eventuelle spørgsmål. Jeg samtykker til:

- At deltage i interviewet
- At interviewet bliver optaget digitalt

Jeg samtykker til at mine oplysninger behandles frem til projektet afsluttet d. 14. Desember.

(Signeres af projektdeltager, dato)

7.3 Bilag 3: Interviewguide

Introduktion:

-Før vi går i gang med interviewet vil vi definere hvad vi mener med «moderne friluftsliv», for at undgå misforståelse og fejltolkning af spørgsmålene.

Pre-socialisering

-Hvordan vil du beskrive dit forhold til friluftsliv under opvæksten?

- Hvordan startede din interesse for å være ude i naturen?
 - Hvem introducerede dig for dette?

-Har din interesse for friluftsliv ændret sig fra opvæksten til i dag?

- På hvilken måde? Blevet stærkere? Udøves på en anden måde?
- Når og hvordan skete denne ændringen?

-Kan du sætte ord på hvad som inspirerede dig til at søge studier i Sogndal?

-Havde du kendskab til studenter og student miljøer her fra før?

Selektion og rekruttering

-Var du med på moderne friluftslivsaktiviteter/arrangementer da du kom til Sogndal

- Hvorfor var du med på disse aktiviteter
 - Opsøgte du disse aktiviteter selv

-Har du involveret dig i nogen af student organisationerne (Lurkarlaget, Sjøspretten, Studentspretten)?

-Hvilken ændring er der sket i dine (fritids) aktivitetsvaner efter kom til Sogndal?

-Tænker du at din udøvelse af disse moderne friluftslivsaktiviteter var et bevidst valg, eller mere en gradvis måske ubevidst proces?

- (eks. blev introduceret til aktiviteterne og påvirket gennem din sociale omgangskreds og miljøet i Sogndal?)

Socialisering

-I hvilken grad er den/de pågældende moderne friluftslivsaktiviteter en (vigtig?) del af din hverdag i dag?

- Hvis du ikke længere kunne have drevet med denne/de aktivitet(er), hvordan ville det have påvirket din selvopfattelse
 - (Selvforståelse, identitet, selvtillid)

-Prøv og beskriv din vennekreds og hvilke fritidsaktiviteter de dyrker.

- Ser du en forskel i din vennekreds aktivitetsvaner her i Sogndal, kontra der hvor du kommer fra? Beskriv forskellen.

-Hvis du prøver at tænke tilbage, kan du så beskrive om du har gjort dig nogle tilpasninger til miljøet i Sogndal. Eks. nogle tilpasninger til den vennekreds du udøver moderne friluftsliv med?

- Prøv og beskriv om der har været en ændring i dit udstyrskøb?
- Har der været en ændring i hvilket tøj du køber eks. og i så fald til hvilke?
 - Ændring af tøjstil?

-Kan du sætte ord på om dit syn eller dine holdninger til naturen har ændret sig gennem årene? Også politisk?

Accept eller udstødelse

-Hvordan vil du beskrive at friluftslivsmiljøet inkluderer studenter som står udenfor?

- Hvordan vil du beskrive at studenter i miljøet tager vare på hinanden?

-Oplever du at du har indflydelse på andre tilflyttere/studentere, gennem f.eks. at introducere dem for moderne friluftslivsaktiviteter og student miljøer?

-Hvordan oplever du at det å blive anerkendt for sin udøvelse af aktiviteten er vigtig i miljøet?

- Hvordan kommer dette til udtryk? Eks. gennem ros, «likes» i sociale media?
- Vil du beskrive anerkendelse i miljøet som en motivationsfaktor for å drive med aktiviteten?
 - Ville du have drevet med den pågældende aktivitet hvis den sociale dimension ikke var tilstede? (Hvorvidt aktiviteten i sig selv eller det sociale aspekt er vigtigst)
- Hvordan vil du beskrive din anerkendelse i miljøet?

-Prøv og beskriv hvad som anses som værdifuldt/vigtigt indenfor den aktivitet du driver med. Er det eks. tekniske færdigheder, god stil, det rigtige udstyr, eller gode kundskaber.

- I hvilken grad er miljøet præstationsorienteret? Er det eks. værdifuldt at gennemføre lange og vanskelige klatre/cykel/skiture? –flytte grænser?
 - Konkurrence mod dig selv eller andre?

-Kan du sætte ord på nogle vigtige kriterier for at være legitim eller fuldverdi deltager inden for moderne friluftslivsmiljøet i Sogndal?

Afslutning

-Anser du de moderne friluftslivsaktiviteter du udøver som sport eller friluftsliv, eller begge?

-Hvad tænker du om vores problemstilling, og er der noget mere du ønsker at tilføje eller kommentere?